

Țiți ȘELARU

CINE-A PUS SAVOYU-N DRUM...?

Copyright © 2013, **Editura Pro Universitaria**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Pro Universitaria

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
Editurii Pro Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ȘELARU, ȚIȚI

Cine-a pus Savoyu-n drum? / Țiți Șelaru. - București :
Pro Universitaria, 2013

Bibliogr.

ISBN 978-606-647-640-9

792.75(498 Buc.) Savoy

|| CUVÂNT ÎNAINTE

De două ori am reușit să salvez viața tatălui meu. Prima oară în anul 1944 când, fiind ofițer de marină, amiralul li s-a adresat celor din subordine anunțându-i că, România a întors armele împotriva nemților și astfel, cine nu mai acceptă ca să continue războiul să iasă din front iar ceilalți, să se îmbarce imediat. Tatăl meu s-a motivat că are un fiu – *adică, pe mine* – și deci, trebuie să aibă grija familiei motiv suficient pentru el ca să nu mai continue războiul așa că, a rămas pe uscat împreună cu un alt camarad, Niki Rittingher din Orăștie și cu inima strânsă, și-au luat adio de la nava lor care păresea dana unde fusese ancorată îndepărtându-se din ce în ce mai repede spre larg. La scurt timp, pe când își înecau amarul în câte un pahar cu rom la una dintre cârciumile din preajma Portului Constanța au auzit la radio un anunț urgent potrivit căruia, nava lor fusese torpilată la scurt timp de la părăsirea portului de un avion nemțesc iar mai înainte ca să se scufunde, combustibilul s-a răspândit pe suprafața mării arzând pe toți nefericiții lor camarazi care, în disperare, încercau să scape cu viață înotând.

A două oară, după ce Subsecretariatul de Stat al Marinei unde fusese transferat tatăl meu cu serviciul a fost mutat provizoriu în apropiere de București, mai precis în satul Cocioc pendinte de comuna Periș pentru a fi astfel protejați împotriva bombardamentelor însă, bubuiturile, iar uneori și schijele bombelor răzbăteau chiar și de la București unde aviația germană făcea legea. Bucuria venirii pe lume a mea, *adică, a noului posibil marinar din familie* a fost suficientă pentru tatăl meu pentru ca astfel, să-i culeagă pe toți colegii de prin adăposturile săpate peste tot și să-i adune la popotă unde s-a încins un chef pe cinste chiar dacă paharele trepidau pe mese din cauza exploziilor bombelor care mai cădeau și aiurea, nu prea departe de comuna Periș. Drept urmare, după terminarea evenimentului de pe urma căruia a dispărut Teatrul Național iar Gara de Nord a fost scoasă din funcțiune fără să mai amintesc de nenumăratele imobile distruse, am

fost rapid împachetat și am pornit cu toții spre comuna Bălănești din Munții Buzăului unde eram așteptați de părinții și frații tatălui meu. Pentru părinții mei călătoria începută într-un vagon de vite fără acoperiș a fost un adevărat coșmar datorită, printre altele, soldaților ruși care, beți fiind, săreau printre călători amuzându-se și răscolind boccelele în căutarea sticlelor cu țuică iar nu de puține ori, în timp ce eu zbieram cât mă țineau bojocii, mama m-a acoperit cu trupul ei firav ca să nu fi strivit de cizmele noilor aliați în timp ce, tatăl meu se tot înfășura în niște zdrențe pentru a nu-i fi descoperită uniforma militară ceea ce ar fi însemnat o adevărată tragedie deoarece, l-ar fi împușcat pe loc considerându-l dezertor.

Cu chiu cu vai am ajuns în Gara Buzău iar aici eram așteptați de un foarte bun camarad al tatălui meu, Stoian poreclit Țiganul care avea un Dodge și cu care, în sfârșit, am pornit spre Bălănești în cu totul și cu totul alte condiții iar tatăl meu a putut în sfârșit să abandoneze pe marginea drumului zdrențele cu care se deghizase. Eu eram fascinat de uruitul motorului care torcea leneș și mai ales, de legănatul automobilului pe drumul de țară astfel că, după odiseea oribilă trăită în tren acum dormeam profund. Însă, liniștea noastră nu a durat prea mult decât până într-un loc cunoscut sub numele de Valea Seacă unde, am fost descoperiți de două avioane americane care, atacându-ne în picaj, ne-a luat mașina la țintă în timp ce, Stoian și părinții mei s-au azvârlit imediat în șanțul drumului acoperindu-mă cu trupurile lor iar eu, bine înțeleș, deoarece nu mai auzeam zumzetul calm al motorului și nici nu mai eram legănat de mașină, m-am pus din nou pe zbierat. După ce piloții și-au văzut de drum satisfăcuți de performanța lor, ne-am urcat din nou în mașina care, în pofida găurilor din plafonieră produse de gloanțele ce au perforat-o, a pornit imediat chiar de la prima cheie.

Ajunși la Bălănești, am fost întâmpinați de întreaga familie cu o imensă bucurie și bineînțeleș, cu nelipsitele lacrimi, în timp ce, pe drum, apăruseră deja primele patrule ale trupelor rusești ce urmau să se scurgă spre Brașov venind din spre munți așa că, bunicul meu, învățător și totodată înțeleptul satului, l-a sfătuit imediat pe tatăl meu ca să-și schimbe rapid uniforma de marină cu niște haine civile deoarece, în mod precis, rușii le vor cerceta locuința văzând din drum cele două corpuri de casă spațioase și gospodăria bine chivernisită.

Nici nu s-au așezat bine la masă pentru că în curte au și intrat mai mulți soldați ruși conduși de un ofițer care, extrem de bănuitor, scormonea cu privirea peste tot. Văzându-i pe geam cum se îndreptau către ușa casei, tatăl meu și-a ascuns iute pistolul sub scutecele pline cu de toate cele și în care eram înfășurat, scutece care, după atâta drum, mama încă nu apucase ca să mi le schimbe, reușind numai ca să mă așeze într-o copaiie.

După ce au cercetat rapid toate camerele scormonind atenți locurile în care ar fi putut să fie ascunse arme sau mai știu eu ce fără ca mie să-mi acorde vreo atenție, ofițerul a înșfăcat sticla cu țuică de pe masă și a întins-o spre bunicul meu spunându-i ceva răstit pe rusește. În acel moment a intervenit prompt Vera, o slujnică tânără pe care unchiul meu care avusese o mare fermă de vaci în Basarabia și de milă, o crescuse de mică deoarece era orfană de război fiind un copil părăsit, care i-a tradus iute bunicului:

– Vă roagă să gustați din ea, probabil ca să afle dacă nu este otrăvită.

– De unde știi tu rusește – a întrebat-o iute ofițerul încruntându-se vizibil surprins.

– Eu sunt din Basarabia iar acești oameni cu suflet bun m-au crescut de mică. Părinții mei au murit în război.

– Aha! ... Harașo! ... Cine suntăștia tinerii? Sunt dezertori? – și a arătat spre tatăl și spre unchiul meu.

– Da' de unde, ... unu' e rîndaș la vite – și l-a arătat pe unchiul meu – iar dumnealui, este învățător aici în sat, la fel ca și cel bătrân.

– Aha! – a exclamat iar ofițerul rus satisfăcut de răspuns după care a înșfăcat sticla cu țuică, i-a pus dopul îndesându-l cu podul palmei și a pornit spre ușă făcându-le soldaților semn cu capul ca să-l urmeze.

În timp ce s-au apucat ca să guste din ce a pus bunica mea pe masă, unul dintre soldați i-a cerut unchiului meu ca să-l conducă la WC iar la întoarcere, când ofițerul i-a văzut expresia de supărare de pe fața unchiului meu, a întrebat-o pe Vera:

– De ce e așa de supărat ăla?

Fiindu-i tradusă întrebarea, unchiul meu i-a transmis la rândul lui că, în drum spre closet, soldatul l-a întrebat cât este ceasul iar el, a scos ceasul din buzunar și i-a răspuns, moment în care, rusul i l-a smuls din mână.

Auzind aceasta, ofițerul s-a răstit la soldat ordonându-i ca să-i restituie ceasul unchiului meu iar rusul, a scos dintr-un buzunar o movilă de ceasuri din care a ales unul pe care i l-a întins unchiului meu dar acesta nu l-a luat și i-a atras atenția că nu era ceasul lui.

Supărat de acest spectacol, ofițerul a scos pistolul și i l-a pus soldatului în tâmplă somându-l ca să-i restituie ceasul unchiului meu și totodată, amenințându-l că, la prima faptă similară îl va împușca pe loc.

Neavând încotro, rusul a pus pe masă din ambele buzunare ale pantalonilor o movilă de ceasuri de mână și de buzunar dintre care, unchiul meu și l-a ales pe al lui, după care, rușii au plecat.

Imediat, bunicul meu s-a ridicat de la masă și i-a chemat pe toți după el pentru a se adăposti undeva spre pădure, într-un loc numit Izvorul Trăsnit, fiind sigur că rusul care furase ceasul se va întoarce ca să se răzbune, iar dimineața când au revenit acasă au găsit-o devastată și cu urmele gloanțelor care găuriseră pereții, semne suficient de doveditoare că, așa cum a presimțit corect bunicul meu, hoțul de ceasuri revenise ca să-și facă dreptatea lui!

Și așa, i-am salvat pentru a doua oară viața tatălui meu și nu numai a lui pentru că, dacă rușii ar fi găsit pistolul sub scutecele mele, mai mult ca sigur că i-ar fi împușcat pe toți, ba ar mai fi dat și foc la casă.

Au trecut anii și când s-a făcut vremea am venit la București ca să fiu dat la școală având originea socială de „*mic burghez*” deoarece, tatăl meu fusese ofițer de marină iar după război, s-a angajat la serviciul producție de la Uzina Steaua Roșie din București, tot funcționar, iar la fiecare trei-patru luni, la dispoziția partidului, adunarea generală a oamenilor muncii scandau la unison: „**afară cu foștii ofițeri din întreprindere!!**” după care, cu inevitabila unanimitate de voturi hotărau ca să fie dat afară așa că, un timp, trăiam numai cu ce mai obțineam mama care, din când în când, mai cosea câte ceva pentru vecine și asta până când, domnul Caraman, inginerul șef al uzinei, un om adevărat și de mare caracter, venea la noi și îl chema pe tatăl meu înapoi la muncă motivându-se că ... serviciul producție ar merge rău de tot în lipsa aportului tatălui meu.

Și așa au trecut anii, până când, spre uimirea tuturor colegilor mei, a părinților acestora și mai ales, a profesorilor, împotriva previziunilor sumbre ale acestora în ceea ce privea viitorul meu, spre deosebire de majoritatea premianților consacrați și a celor recunoscuți ca fiind

eminenți la învățătură, nu numai că am reușit din primul foc să iau examenul de bacalaureat, dar am mai și reușit la examenul pe care l-am susținut la Facultatea de Filologie București, – *secția de limba engleză, traducători, interpreți AGERPRESS* –, o secție care nu avea planificată decât numai o singură promoție.

Nu mi-a fost deloc limpede cum de am reușit aceste performanțe în lanț deoarece, nu prea mă omoram cu învățatul fiind destul de mult ocupat cu antrenamentele la sala de box a Clubului Metalul unde eram antrenat de cel care a fost maestrul Stoianovici iar apoi, la sala Știința București unde îl aveam ca antrenor pe minunatul meu unchi Jim Călinescu, cel care l-a descoperit și l-a consacrat ca eminent boxer pe Mihai Stoian zis Pelicanu'. Intre două antrenamente eram însă nelipsit de la spectacolele *Teatrului de Revistă „Constantin Tănase”* iar multe dintre acestea le vedeam de mai multe ori până când, unele cuplete începusem ca să le învăț pe de rost astfel că, nu de puține ori chiar descopeream când actorii, cu de la ei putere, mai înlocuiau unele replici cu altele, fie că uitau textul, fie că astfel se mai amuzau și ei. Eram fascinat de îndemânarea miraculoasă cu care Sergiu Malagamba jongla cu bețele tobelor sale declanșând adevărate bateriade entuziasmante care ridicau sala în picioare, iar tremurând de emoție, îi așteptam cu nerăbdare să apară pe scenă Stroie, Tomazian, H. Nicolaide, Antonescu Cărăbuș și nu mai spun de Puiu Călinescu și Horia Căciulescu, toți adevărați fahiri ai scenei de revistă care stăpâneau sala cu autoritate.

Spre disperarea părinților mei, peste toate astea, m-am înscris și la niște cursuri de parașutism despre care se spunea că ar fi premergătoare înscrierii la o școală militară de piloți pentru avioane supersonice. Chestia asta le depășea cu mult prea mult limita lor de rezistență nervoasă!

Atmosfera de la facultate nu prea era pe gustul meu. Majoritatea colegilor proveneau din familii avute dispunând astfel de condiții materiale care, în mintea lor, le dădeau dreptul ca să mă sfideze împrejurări în care, de câteva ori am avut unele confruntări fizice cu unii dintre ei, fiind terminate cu reclamații vehemente ale părinților odraslelor grav vătămate motiv pentru care, la finele primului an, spre imensa bucurie a părinților victimelor mele, mi-am depus o cerere de renunțare la continuarea studiilor iar conducerea facultății, respirând ușurată, mi-a comunicat că mi-a aprobat cererea mai ales că eu, vezi

Doamne, așa fi înregistrat zeci de absențe nemotivate ceea ce era în realitate o colosală minciună. Dar nu mă mai interesa deoarece, pentru a scăpa și de citațiile de la comisariat care, sub sancțiunea pușcării, mă tot invitau ca să recrutez pentru armată, m-am înscris în secret la examenul pentru Școala de Ofițeri a MAI cu precizarea expresă potrivit căreia, doream să lucrez NUMAI LA JUDICIAR.

Și așa a fost!! Chiar dacă tatăl meu a fost convins de la început că, la firea libertină care o aveam în nici un caz nu voi rezista timp de trei ani ca să stau încartiruit în unitatea militară unde ființa școala în timp ce, unchii mei, foști militari, erau oripilați de faptul că:

„... dacă într-adevăr chiar doream să-mi aleg cariera militară ar fi trebuit să urmez tradiția familiei optând pentru oricare dintre „armele onorabile” cunoscute, mai ales ținând cont de faptul că, tatăl meu a fost marinar, iar ei au fost geniști, artileriști cavaleriști, medici militari, infanteriști ori vânători de munte și în nici un caz să mă fac tocmai ... milițian!?,,

Nu cred că i-am calmat comunicându-le tuturor că:

„După cum mă știu ei foarte bine, mie mi-a plăcut mereu și în continuare sunt atras de aventură și de confruntarea cu necunoscutul, motiv pentru care nici nu gândesc să-mi refuz această pasiune!”

Și cu asta, basta!

În tăcerea ei, iubita, buna și veșnic regretata mea mamă a fost singura mulțumită deoarece, în acest mod, scăpase de permanenta ei neliniște care o tortura teribil știindu-mă dus fie la turnul de parașutism din fostul Parc 23 August, fie la Aeroportul Clinceni, în perspectiva cursurilor viitoarei școli de pilotaj. De acum în colo, chiar și la miliție fiind, eram cu picioarele pe pământ ceea ce, pentru ea, era cu totul și cu totul altceva!!

Și așa, după trei ani de cursuri intensive ținute de profesorii de la Facultatea de Drept împănate din belșug cu antrenamente, instrucții, alarme nocturne și multe, multe altele care făceau parte din pregătirea noastră extrem de complexă, fără să mai amintesc de organizarea școlii ca unitate specială de intervenții din care, în mod expres și spre satisfacția noastră, numai cei de la judiciar erau aleși pentru rezolvarea unor diferite situații survenite intempestiv și astfel, am reușit să ajung și să lucrez, la alegerea mea, într-unul dintre birourile judiciare cele mai grele din capitală și anume, cel care avea ca teritoriu de competență

Calea Griviței cu zona Gării de Nord, Piața Buzești și străzile împrejmuitoare plus Pădurea Băneasa unde se înregistrau aproape zilnic furturi din mașini, tâlhării, violuri și multe altele. A fost uluitor de frumos și mai ales, de captivant. După primii doi ani care nici nu știu când au trecut, într-o bună zi, am fost chemat la Serviciul Judiciar de la Capitală unde, șeful serviciului, m-a prezentat celui care a fost Colonelul Horăscu Adrian, un adevărat zeu al judiciarului așa cum îl simțeam nu numai eu, un fost comisar de poliție judiciară de pe vremea lui Alimănescu, un tip care mânca judiciar pe pâine și care te paraliza numai când te fixa cu o privire care simțea că te cercetează mai ceva ca un ecograf și n-ai nici o șansă ca să-i ascunzi ceva. Il știam de la orele de raport când ofițerilor de la judiciar li se prezentau infractorii și întotdeauna m-a fascinat persoana sa. Din acel moment urma ca să lucrez în subordinea directă a acestui OM care, fără ca eu să știu ori să bănuiesc, îmi urmărise atent timp de aproape doi ani modul în care mi-am desfășurat activitatea și implicit, rezultatele obținute, iar în cele din urmă, m-a selectat pentru a face parte din Brigada Volantă pe care o conducea, o unitate mobilă extrem de specializată ai cărui ofițeri organizați în echipe de doi, trei sau mai mulți membri, desfășurau diferite misiuni operative inedite. Pentru cineva atras de munca judiciară era un vis frumos deoarece, niciodată nu știai ce vei face în ziua următoare, ori ce se va petrece peste o oră, sau peste un sfert de oră. Totul era o surpriză, un neprevăzut, o adevărată aventură.

Și astfel, o imensă surpriză a fost faptul că l-am cunoscut pe actorul Anton Nicolae de la Teatrul de revistă și Comedie Constantin Tănase și nu în ultimul rând, ori mai bine spus, maniera în care s-a petrecut totul, reușind ca, dintr-o fericită întâmplare, să-l cunosc personal tocmai pe cel pe care îl aplaudasem de atâtea ori pe când făcea parte din „*Cuplul comic fantezist Anton și Romică*” împreună cu Romulus Sârbu, cuplul astfel botezat de inspiratul poet Aurel Storin, directorul literar al teatrului și implicit, devenit nașul cuplului lor, oameni care mi-au devenit prieteni pe viață.

Drept urmare, de dragul prietenilor mei care au fost și care mai sunt încă în viață, din dragoste pentru *Teatrul de Revistă Constantin Tănase* și implicit, pentru iubita Sală Savoy, determinat de scumpa amintire a momentelor de neuitat pe care le-am petrecut alături de ei și totodată, pentru a menține astfel vie amintirea lor pentru cei care i-au

cunoscut și s-au delectat cu talentul lor dar și pentru a oferi astfel posterității unele detalii mai puțin ori de loc cunoscute despre viața acestor înaintași ai lor, fiind copleșit de nostalgia amintirilor, cu lacrimile dorului neostoit prezente în colțul ochilor, m-am hotărât ca să încredințez condeiului și hârtiei o sarcină scumpă pe care singur mi-am asumat-o, aceea de a mă strădui ca să birui uitarea și astfel, să rememorez momente inedite pe care, în cele ce urmează, le-am spicuit din viața acestor oameni fără seamăn deveniți prin voia și puterea sorții eroi de roman.

Iar voi, martori vii ai acelor vremuri minunate, parcurgând aceste rânduri, lăsați-vă la discreția dulce a amintirilor și biruiți astfel timpul, acest satrap nemilos care, profitând de inocența noastră, ne-a orbit cu minciuna bucuriei eterne și așa cum ne-a fost scris, în cele din urmă, ne-a abandonat în pragul traversării Stixului.

Autorul